

Kalkmaleriernes farver

Kalkmalerens farvepalet var begrænset til pigmenter, der ikke nedbrydes af kalkens basiske miljø. Pigmenterne anvendtes rent og blandede. For at få lysere farver har kalkmaleren iblandet kalk.

Kalkmaleriernes farveudtryk i dag er ofte langt fra maleriernes farveudtryk, da de blev malet i sin tid. Farver er blegnet eller dekomponeret, så de ikke mere kan ses. Gentagne restaureringer med afsæt i skiftende holdninger til brug af farver, har også ændret maleriernes farveudtryk. De kalkmalerier, der i farveholdning kommer tættest på de oprindelige, er aldrig restaurerede malerier i loftsrum over hvælv. De oprindelige farver kan også ses i glimt, når nye malerier afdækkes og fremdrages.

Ørum kirke (Horsens). Korets nordvæg. Maleriet er restaureret gentagne gange.

Ørum kirke (Horsens). Kalkmaleri på korets sydvæg i loftsrum over hvælv. Maleriet er aldrig restaureret.

Man kan også få et indtryk af kalkmalerens farvepalet ved at se på samtidens illuminerede bøger.

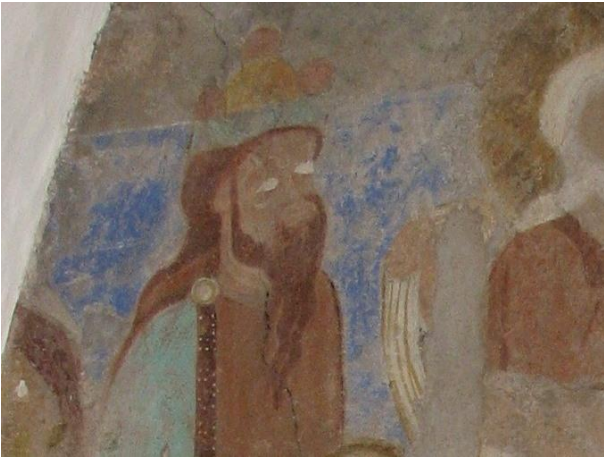
Blå farver

Ultramarin fremstilles af den sjældne sten lapis lazuli som primært kommer fra nutidens Afghanistan. Pigmentet anvendes fortrinsvis i den romanske periode.

Azurit fremstilles af et mørkeblåt mineral af samme navn, der findes mange steder rundt omkring på jorden. Med tiden ændres farven til grøn, hvilket ofte er det farveudtryk, der ses i kalkmalerierne i dag.

Smalte er et syntetisk pigment, der fremstilles ved at smelte kobolt, kvarts og potaske sammen. Blandet med vand krakelerer materialet, hvorved det lettere kan pulveriseres. Jo finere partikler, des lysere er farven. Smalte har været anvendt siden 1500-tallet.

Berlinerblåt er et meget mørkeblåt syntetisk fremstillet pigment opfundet i 1704. Berlinerblåt anvendes i limfarver.

Ultramarin anvendt som baggrundsfarve for motivet.

Azurit anvendt i figurens hoser.

Røde farver

Rød jordfarve kommer fra jernoxid, som indgår i jernholdigt ler, der findes overalt i naturen. Nuancer af rød varierer fra kraftig rød til rødviolet til rødbrun til brun. Rød jordfarve har været anvendt siden oldtiden, og er af de hyppigst anvendte farver i kalkmalerier.

Cinnober kommer fra kviksølvulfid, som findes overalt i naturen, men som siden den tidlige middelalder også er fremstillet syntetisk. Med tiden ændres farven til sort, hvilket ofte er det farveudtryk, der ses i kalkmalerierne i dag.

Mønje er et syntetisk pigment, der fremstilles af orangerødt blyoxid. Mønje har været anvendt siden oldtiden. Med tiden ændres farven til mørk orange og mørk brun, hvilket ofte er det farveudtryk, der ses i kalkmalerierne i dag.

To forskellige røde jordfarver anvendt i henholdsvis figurmaleri og ornamentik

Cinnober, som er omdannet til sort farve, anvendt til kontur.

Mønje, som har bevaret sin oprindelige farvekraft, er anvendt som undermaling til forgyldning af glorie.

Mønje anvendt til figurens kjortel, som nu er dekomponeret til en brunlig farve.

Grønne farver

Basisk kobberklorid er et kobberpigment, der har været anvendt siden oldtiden.

Malakit kommer fra et grønt kobberholdigt mineral af samme navn, som er en blanding af kobberkarbonat og kobberhydroxid. Malakit har været anvendt siden oldtiden.

Grøn basisk kobberklorid anvendt til figurernes dragter.

Grøn basisk kobberklorid anvendt til figurens dragt.

Gule farver

Okker eller gul jordfarve kommer fra jernoxid, som indgår i jernholdigt ler, der findes overalt i naturen. Nuancer af gul varierer fra kraftig gul til gulbrun. Okker har været anvendt siden oldtiden, og er af de hyppigst anvendte farver i kalkmalerier.

Auripigment er et intens orange-gul mineralsk arsen sulfid udledt af vulkansk aktivitet. Med tiden mistes den intense farvekraft. Auripigment har været anvendt siden oldtiden.

Blytingul er et blegt citrongult syntetisk pigment, der fremstilles af blytinnoxid. Blytingul blev fremstillet i perioden 1300 til 1700.

Gul okker anvendt til figurens hår og dragtdetalje.

Gul okker anvendt til ornamentik.

Sorte og grå farver

Trækulsort er et mørk grå pigment, der kommer fra knust trækul. Trækulsort har været anvendt siden oldtiden.

Bensort er et sort pigment, der kommer fra knuste brændte knogler. Bensort har været anvendt siden oldtiden.

Ornamentikkens grå farve består af trækulsort iblandet kalk.

Trækulsort anvendt til konturer og inskriptioner.